

«ΤΟ ΝΑ ΕΙΣΑΙ ΠΡΟΣΦΥΓΑΣ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ»

ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΤΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΔΥΝΑΜΗΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΥΦΡΑΤΗ ΣΤΟΝ ΡΗΝΟ

Τα τελευταία τρία χρόνια, η διάλυση της Μέσης Ανατολής αφήνει όλο και πιο έντονα το αποτύπωμα της στις χώρες της Ευρώπης. Όχι όμως ευθέως και άμεσα. Ο πόλεμος στην εν λόγω γεωγραφική ζώνη που έχει ως επακόλουθο τη μαζική μετανάστευση πληθυσμών και τη μετέπειτα οργανωμένη διαχείρισή τους από τα ευρωπαϊκά κράτη παρουσιάζεται ως ένα παράλληλο σύμπαν που, φυσικά, καμία σχέση δεν έχει με την οικονομική κρίση και τους διακρατικούς ανταγωνισμούς σε παγκόσμια κλίμακα. Οι μετανάστες από τη Συρία (κι όχι μόνο) εμφανίζονται ως κάτι δυστυχημένοι, πρωταγωνιστές μιας τραγωδίας με πολλές πράξεις της περίφημης «προσφυγικής κρίσης». Μάλιστα αυτή η τελευταία έχει αναδειχθεί σε ερμηνευτική κατηγορία πρώτης γραμμής, η οποία επιστρατεύεται από τους διαμορφωτές του δημόσιου λόγου με σκοπό μια καθόλα ταξική διαδικασία όπως το φτιάξιμο του πάτου της εργατικής τάξης στα επιμέρους ευρωπαϊκά κράτη, να ορίζεται ως μια αλληλουχία ατυχών στιγμών. Ατυχία να τρως βόμβες στη Συρία, ατυχία να θαλασσοπνίγεις στο Αιγαίο, ατυχία να παρανομοποιείσαι άμα τη εμφανίσει σου σε ευρωπαϊκό έδαφος, ατυχία να μείνεις κάνα δυο χρόνια σε στρατόπεδο συγκέντρωσης και πάει λέγοντας.

Κι εκεί που πάει κανείς να ρωτήσει το προφανές: «ποια προσφυγική κρίση, ρε παιδιά;», εδώ έχουμε να κάνουμε με μετανάστες εργάτες που πάνω τους η καπιταλιστική εκμετάλλευση κάνει κρας τεστ, του έρχεται κατακέφαλα η επόμενη ερμηνευτική κατηγορία μεγάλων: «ο ρατσιστικός όχλος» που κάνει την εμφάνισή του με την ευκαιρία κάθε νέου πογκρόμ, από τη Μόρια μέχρι το Κέμνιτς. Το τοπικό αστυνομικό τμήμα, οι μαγαζάτορες, οι λιγότερο ή περισσότερο ξεπεσμένοι μικροαστοί, οι οργανωμένοι φασίστες, όλα αυτά τα μικροσυμφέροντα που έχουν βαθιές ρίζες στις τοπικές κοινωνίες και αρθρώνονται σε αμέτρητους μεταξύ τους συνδυασμούς, κατορθώνουν να βγουν εκτός του πολιτικού και ιστορικού χρόνου που τα γεννάει και βαφτίζονται «όχλος». Μα, τι είναι τέλος πάντων αυτός ο περίφημος «όχλος»; Πώς είναι δυνατό σε κοινωνίες με τόσο σκληρή ταξική διάρθρωση, όπου η θέση του καθενός προσδιορίζει το σύνολο των επιλογών που έχει ή δεν έχει, να προσπαθούμε να βγάλουμε άκρη μεταχειριζόμενοι κούφια έννοιες του είδους «όχλος»; Αντιλαμβανόμαστε ότι τέτοιες έννοιες είναι αρκετά δελεαστικές, όμως δεν παύουν να δημιουργούν προβλήματα. Στο κείμενο που ακολουθεί θα προσπαθήσουμε να ριζώσουμε μια ματιά στο πώς είδαν οι στυλοβάτες του γερμανικού κοινωνικού σχηματισμού, δηλαδή τα γερμανικά αφεντικά, την έλευση των μεταναστών την τελευταία τριετία. Το παράδειγμα της Γερμανίας είναι, νομίζουμε, βοηθητικό για όποιον δεν ψήνεται με τα περί «άμοιρων προσφύγων» και επιμένει να βλέπει τους λεγόμενους «πρόσφυγες» ως αυτό που πραγματικά είναι: φορείς εργατικής δύναμης.

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ 2015: «ΘΑ ΤΑ ΚΑΤΑΦΕΡΟΥΜΕ»

Υποθέτουμε πως το καλοκαίρι του 2015 πολλούς γερμανούς θα τους βρήκε να αράζουν στις παραλίες και τις ταβέρνες των ελληνικών νησιών. Εκεί πιθανώς να άκουσαν και τα νέα από την πατρίδα: «η καγκελάρια ανοίγει τα σύνορα, η Γερμανία θα γεμίσει μετανάστες». Κι ενώ ενημερώνονταν για τα καθήκαστα της κυβέρνησής τους, έβλεπαν τους μετανάστες που «προορίζονταν να κατακλύσουν» την όμορφη χώρα τους να φτάνουν με σαπιοκάραβα στις αμμουδιές του Αιγαίου. Κι η φωνή της κυρίας Μέρκελ διαπερνούσε τους παφλασμούς των κυμάτων κι επαναλάμβανε: «Θα τα καταφέρουμε». Αλλά ποιοι είμαστε εμείς; Τι θα καταφέρουμε; Πότε και πού θα το καταφέρουμε; Η φράση που ειπώθηκε από την επικεφαλής του γερμανικού κράτους και του γερμανικού καπιταλισμού επιτυγχάνει το αδύνατο: 1) να ξεχωρίζει για τη σαφήνεια και ταυτόχρονα για την ασάφειά της, 2) να είναι κατηγορηματική (ό,τι και να γίνει θα τα καταφέρουμε, όχι ίσως, πιθανόν), αλλά την ίδια στιγμή να αφήνει κι όλα τα ενδεχόμενα ανοιχτά (δεν μας λέει πώς θα τα καταφέρουμε). Με λίγα λόγια, αυτές οι τρεις λεξούλες δεν ήταν παρά μια εντολή με πολλούς αποδέκτες. Μια σχεδόν κρυπτογραφημένη εντολή που επιχειρούσε να υπενθυμίσει τα εξής: «όλοι εμείς μαζί, αφεντικά κι εργατική τάξη, θα συμπεριφερθούμε σαν ένα πράγμα που έχει κοινά συμφέροντα και με την απαραίτητη εθνική ενότητα θα υπερασπιστούμε τον γερμανικό καπιταλισμό σε περίοδο παγκόσμιας οικονομικής κρίσης κι εμπορικού πολέμου». Γιατί, βέβαια, για να είμαστε δίκαιοι η αποστολή που έχει αναλάβει η κυρία Μέρκελ¹ δεν είναι καθόλου αστείο πράγμα. Αντε δηλαδή να πρέπει να βρει τη χρυσή τομή ανάμεσα στα γερμανικά αφεντικά που λένε «χρειαζόμαστε φθηνή εργατική δύναμη», το πολιτικό προσωπικό που δυσκολεύεται να συνεννοηθεί μεταξύ του, τα ακροδεξιά κόμματα όπως το AfD (Εναλλακτική για τη Γερμανία) που παίρνουν όλο και περισσότερες ψήφους (άρα και κρατικό χρήμα), τους μπάτσους και τους φασίστες όλων των τάσεων και αποχρώσεων που λένε «έχουμε πτυχίο στη διαχείριση του πάτου της εργατικής τάξης με ειδικευση στη διεξαγωγή πογκρόμ», τα χιλιάδες μικροσυμφέροντα που διακλαδίζονται σε κάθε τοπική κοινωνία και με τον τρόπο τους κάνουν πολιτική, τον μέσο γερμανό πολίτη που φυσικά και θαυμάζει τη στιβαρή οικονομία της χώρας του, και φυσικά δεν έχει κανένα πρόβλημα με την υποτίμηση των μεταναστών, αλλά δεν μπορεί να βλέπει και αίμα στον δρόμο, τις ευαίσθητες ΜΚΟ που μπορούν να αντέξουν τα πάντα, αλλά όχι και την καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Κι όλα αυτά μόνο όσον αφορά στο εσωτερικό. Γιατί όσον αφορά στο εξωτερικό, η κυρία Μέρκελ έχει να τα βάλει και με άλλους παράγοντες:

τις πολιτικές αποφάσεις και τα συμφέροντα του κάθε ξεχωριστού κράτους μέλους της ΕΕ που εμπλέκεται στη διαχείριση των μεταναστών και διεκδικεί να έχει λόγο για το πώς κατανέμονται τα ευρωπαϊκά κονδύλια, την πολιτική και τις επιλογές των εκτός ΕΕ κρατών (πχ, της Τουρκίας) που αποτελούν τον τελευταίο σταθμό των μεταναστών πριν την είσοδό τους στην ΕΕ.

Κατά τη γνώμη μας πάντως, η κυρία Μέρκελ κάθε άλλο παρά βρέθηκε μπροστά σε μια καθόλα πρωτόγνωρη κατάσταση. Ο γερμανικός καπιταλισμός είναι διαρκώς σε τροχιά αναζήτησης εργατικής δύναμης και ουσιαστικά τις τελευταίες δεκαετίες δεν έχει σταματήσει ποτέ να αλέθει μετανάστες. Το έκανε τη δεκαετία του '90 με τους προερχόμενους από τις χώρες της πρώην Γιουγκοσλαβίας και του ανατολικού μπλοκ, το έκανε και τη δεκαετία του 2000 με τους μετανάστες από το Αφγανιστάν και το Ιράκ, αλλά και με μετανάστες από την Πολωνία, τη Βουλγαρία και τη Ρουμανία που μπορεί στα χαρτιά να ήταν πλέον «ευρωπαίοι πολίτες», στην πράξη όμως δεν ήταν και τόσο. Αυτό που ίσως διαφοροποιεί το τώρα από το τότε είναι το γεγονός ότι για πρώτη φορά ο αριθμός των εισερχομένων (που πάντα αφορούσε κάποιες εκατοντάδες χιλιάδες) έφτασε το ένα εκατομμύριο. Απ' ό,τι φαίνεται, μακροπρόθεσμα, ο κύκλος εργασιών του γερμανικού καπιταλισμού έχει ιδιαίτερα αυξημένες ανάγκες σε εργατικά χέρια. Γι' αυτό και δημοσιεύματα που θίγουν το συγκεκριμένο ζήτημα συναντάει κανείς αρκετά συχνά στις γερμανικές εφημερίδες τα τελευταία χρόνια. Ενδεικτικά θα αναφέρουμε τις δηλώσεις του προέδρου των Γερμανών Βιοτεχνών, Hans-Peter Wollseifer το Φλεβάρη του 2015² μερικούς δηλαδή μήνες πριν την έναρξη της «προσφυγικής κρίσης». Και δεν είναι μόνο οι δηλώσεις, είναι και ο τρόπος που παρουσιάζονται από την οικονομική εφημερίδα *Deutsche Handwerks Zeitung*, όργανο των γερμανών βιοτεχνών:

Πρέπει να δοθούν κίνητρα στις επιχειρήσεις να προσλαμβάνουν πρόσφυγες ως μαθητευόμενους. Μετά τη λήξη της μαθητείας τους, θα πρέπει να παραμένουν στη Γερμανία για δύο χρόνια. Η Γερμανία χρειάζεται εργατική δύναμη. Και η βιοτεχνία στερείται νέας γενιάς εργατών. Την ίδια στιγμή, ο αριθμός των μεταναστών αυξάνεται. Σε συνέντευξή του στη *Süddeutsche Zeitung*, ο Hans-Peter Wollseifer ζητάει να υπάρξει εναρμόνιση μεταξύ ζήτησης και προσφοράς εργατικής δύναμης. Πολλοί από τους πρόσφυγες έχουν λάβει εκπαίδευση κι έχουν όρεξη για δουλειά. «Δεν πρέπει να καταδικάσουμε αυτούς τους ανθρώπους στην απραξία. Το να είσαι πρόσφυγας δεν είναι επάγγελμα»²

Από αυτή την τελευταία φράση του αρχιβιοτέχνη βαφτίστηκε ένα πρόγραμμα μαθητείας που μπήκε μπροστά λίγους μήνες αργότερα στη γερμανική

πρωτεύουσα. «Το να είσαι πρόσφυγας, δεν είναι επάγγελμα», λοιπόν. Σε μια καπιταλιστική κοινωνία κανείς δεν μπορεί να είναι απλώς και μόνο «πρόσφυγας». Πρέπει να είναι «πρόσφυγας» που κάτι μαθαίνει, που κάπου δουλεύει· που κάτι κάνει τέλος πάντων. Δεν λέμε και τίποτα πρωτότυπο τώρα. Τα αφεντικά μπορεί να χρησιμοποιούν γενικές κι αφηρημένες έννοιες όπως «πρόσφυγες», «άτομα μεταναστευτικής καταγωγής» ή οποιονδήποτε άλλο νεολογισμό τούς προτείνουν ανά διαστήματα οι επικοινωνιακοί τους σύμβουλοι, όμως στο μυαλό τους έχουν πάντοτε την εργατική δύναμη.

Στο ίδιο πνεύμα, διαβάζουμε αλλού:

Χωρίς τους μετανάστες, η Γερμανία δεν μπορεί να λύσει το πρόβλημα της έλλειψης ειδικευμένης εργατικής δύναμης. (...) Σύμφωνα με μια έρευνα του Ινστιτούτου της Βουλής για την Επαγγελματική Εκπαίδευση, γύρω στα 12,1 εκατομμύρια άνθρωποι με κατάρτιση θα κλείσουν τον εργασιακό τους κύκλο μέχρι το 2035. Υπάρχουν όμως μόνο 9,2 εκατομμύρια εργαζόμενοι για να τους αντικαταστήσουν. Οι ειδικοί του Ινστιτούτου για την Αγορά Εργασίας και την Επαγγελματική Έρευνα (IAB) λένε: Μόνο αν κάθε χρόνο μπαίνουν γύρω στους 533.000 επιπλέον, μπορεί να γεμίσει το κενό.³

[...]

Οι αιτούντες άσυλο είναι κατά πολύ νεότεροι από τον ντόπιο πληθυσμό. Το ένα τέταρτο από αυτούς είναι παιδιά. Άλλο ένα τέταρτο είναι μεταξύ 16 και 25 ετών, κι άλλο ένα τέταρτο είναι μεταξύ 15 και 35 ετών. (...) Πολλοί μετανάστες βρίσκονται στη σωστή ηλικία για να φτιάξουν εδώ τη ζωή τους. Έχουν μπροστά τους πολλά χρόνια εργασίμου βίου, προτού φθάσουν σε ηλικία συνταξιοδότησης.⁴

Όπως όλα τα αφεντικά, λοιπόν, έτσι και τα γερμανικά είναι «καταδικασμένα» να ψάχνουν για εργατική δύναμη. Κι η αλήθεια είναι ότι τα συγκεκριμένα ψάχνουν για τεράστιες ποσότητες, προκειμένου να παράγουν από μολύβια και παπούτσια μέχρι αυτοκίνητα κι εργαλειομηχανές. Προκειμένου να διατηρήσουν την κυρίαρχη θέση τους στις εξαγωγές σε παγκόσμιο επίπεδο. Γι' αυτό και έβαλαν τον πολιτικό εκφραστή των συμφερόντων τους, την κυρία Μέρκελ ντε, να το παίζει φιλόδοξη δημοκράτισσα και να «υπερασπίζεται τα ανοιχτά σύνορα». Δεν είναι ούτε η καλή τους η καρδιά ούτε η συγκίνηση απέναντι στον ανθρώπινο πόνο που τους κινητοποιεί· είναι η αδυσώπητη καπιταλιστική μηχανή που διψάει για ζωντανή εργασία και τους κλείνει το μάτι. Ο διευθυντής της Πόρσε, Matthias Müller, όταν ρωτήθηκε τι μπορεί να κάνει σε πρακτικό επίπεδο η βιομηχανία για να βοηθήσει τους μετανάστες, απάντησε: να δημιουργήσει «νέες θέσεις εργασίας». Ο κύριος Πόρσε, φυσικά, αυτό που είχε στο μυαλό του ήταν το πώς οι μετανάστες θα βοηθήσουν τη βιομηχανία...

Flüchtling ist kein Beruf.

ΜΙΑ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΚΟΡΥΦΗΣ

Προσπαθώντας κανείς να βρει δηλώσεις των γερμανικών αφεντικών, αργά ή γρήγορα πέφτει πάνω σε δύο σάιτ που θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν υποδειγματικά. Το πρώτο είναι το σάιτ της ομοσπονδιακής Υπηρεσίας Μετανάστευσης (BAMF) και το δεύτερο είναι το επίσημο σάιτ της Ένωσης Εργοδοτών (BDA) που είναι γνωστή ως «Οι εργοδότες». Και στα δύο υπάρχει μια σύμπτωση απόψεων ως προς τη διαχείριση των μεταναστών, και τα δύο είναι γεμάτα με pdf που αφορούν τους πρωταγωνιστές της εργασιακής διαδικασίας, ενώ δεν λείπουν και οι φωτογραφίες χαρούμενων εργατών κι αφεντικών. Το πρώτο απευθύνεται κατά κύριο λόγο στους μετανάστες-υποψήφιους εργάτες και το δεύτερο στους εργοδότες. Και τα δύο αποπνέουν μια αίσθηση οργάνωσης κι ετοιμότητας που δεν αφήνει και πολλά περιθώρια παρερμηνειών. Άλλωστε, η Υπηρεσία Μετανάστευσης είναι η κρατική δομή, από την οποία θα περάσει κάθε μετανάστης από χώρες εκτός ΕΕ που εισέρχεται σε γερμανικό έδαφος. Και «Οι εργοδότες» είναι οι εργοδότες. Τα σάιτ ανανεώνονται με μεγάλη συχνότητα, νέο υλικό προστίθεται ανά τακτά διαστήματα και δημιουργείται η εντύπωση ότι οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να ενημερωθούν για οτιδήποτε πρέπει να ξέρουν. Οι μεν, δηλαδή, για το πώς θα βρουν δουλειά, για το αν δικαιούνται επιδόματα, για το πού πρέπει να απευθυνθούν για να μάθουν γερμανικά και οι δε, όπως διαβάζουμε, για το «πώς θα συμβάλλουν στην ενσωμάτωση των προσφύγων στη γερμανική εργασιακή πραγματικότητα» (μας ξετρελαίνουν κάτι τέτοιες διατυπώσεις και δεν μπορούμε να αντισταθούμε στον πειρα-

σμό να τις μοιραστούμε με τους φίλους αναγνώστες).

Μετά από πολλά κλικ (ούτε που θυμόμαστε σε ποιο από τα δύο σάιτ, είναι η αλήθεια) και με το ένα pdf να μας στέλνει στο επόμενο, βρήκαμε το διαφημιστικό έντυπο του προγράμματος «Το να είσαι πρόσφυγας δεν είναι επάγγελμα» που έθεσε σε εφαρμογή το κρατίδιο του Βερολίνου, «βοηθώντας» μετανάστες από τη Μέση Ανατολή, την Ασία, την Αφρική, αλλά και τα Βαλκάνια «να συναντηθούν» με τους εργοδότες. Στην πίσω πλευρά του διαφημιστικού διαβάζουμε:

Άνθρωποι απ' όλον τον κόσμο βρίσκουν καταφύγιο στην πόλη μας, αναζητούν μια προοπτική για εκπαίδευση ή απασχόληση. Φέρνουν μαζί τους ατομικά χαρίσματα, εξειδικευμένες γνώσεις και τεχνικές ικανότητες που έχουν ζήτηση σε πολλούς εκπαιδευτικούς και επαγγελματικούς κλάδους. Ψάχνετε συνεργάτες; Ψάχνετε για μαθητευόμενους; Έχετε κενές θέσεις πρακτικής; Η πρωτοβουλία ARRIVO BERLIN φέρνει τους πρόσφυγες σε επαφή με τους εργοδότες του Βερολίνου.

Το άγχος για την εξεύρεση της απαραίτητης και κατάλληλης εργατικής δύναμης έχει χτυπήσει και τα αφεντικά του Βερολίνου. Παρόλο που η πρωτεύουσα του εναλλακτισμού δεν έχει αυτοκινητοβιομηχανίες και λοιπά εργοστάσια, χρειάζεται το ίδιο όπως κι οι άλλες περιοχές της χώρας τη φθηνή εργατική δύναμη των μεταναστών. Γιατί ποιος θα δουλεύει στις κατασκευές; Ποιος θα πλένει τα πιάτα στα μακντόνλντς; Ποιος θα φροντίζει μωρά και ηλικιωμένους;

ΒΕΡΟΛΙΝΟ, 17 ΔΕΚΕΜΒΡΗ 2015

Ο σοσιαλδημοκράτης Ζίγκμουντ Γκάμπριελ, τότε αντικαγκελάριος, κι ο αρχιβιοτέχνης Wollseifer, νονός του «προγράμματος για τους πρόσφυγες», επισκέφτηκαν ένα ξυλουργείο με μαθητευόμενους μετανάστες στο Βερολίνο. Και βρήκαν τους πάντες στη θέση τους...

...δηλαδή τους νεαρούς μαθητευόμενους με τις φόρμες εργασίας τους να τρυπάνε, να στοκάρουν και να τρίβουν ξύλα με το γυαλόχαρτο...

...και τους νεαρούς επιβλέποντες με τα μούσια και τα μαύρα ρούχα (σαν να λέμε το πρωί είμαι επόπτης/φύλακας μεταναστών και το βράδυ πίνω μύρες μιλώντας για την επανάσταση στα μπαρ του Κρόϊσμπουργκ) να δίνουν οδηγίες.

Ο παρατηρητικός αναγνώστης θα πρόσεξε ότι και στις τρεις φωτογραφίες υπάρχει το ίδιο φόντο. Η αφίσα που υπενθυμίζει στους μαθητευόμενους ποια είναι η θέση τους και η οποία, προφανώς, κοσμεί όλους τους τοίχους του εργαστηρίου. Ούτως ώστε όπου κι αν πέσει το βλέμμα των νεαρών μεταναστών, να το παίρνουν το μήνυμα: «Το να είσαι πρόσφυγας δεν είναι επάγγελμα».

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ 2018: ΚΑΙ Η ΑΓΩΝΙΑ ΤΩΝ ΑΦΕΝΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

Τον Αύγουστο που μας πέρασε η γερμανική αστυνομία στην πόλη Κέμνιτς (πόλη Καρλ Μαρξ επί Ανατολικής Γερμανίας) μαζί με τους φασίστες της περιοχής αποφάσισαν να κάνουν ένα πολυήμερο πογκρόμ, μπας και πάρει χαμπάρι η προδότρα η καγκελάριος ότι δεν πάει άλλο αυτή η κατάσταση. Με αφορμή τη «δολοφονία ενός γερμανού από δύο ξένους», κάποιοι μπάτσοι με άκρες στους κοινοβουλευτικούς φασίστες της AfD, από κοινού με τους υπόλοιπους φασίστες φίλους τους βγήκαν για κυνήγι μεταναστών, πραγματοποιώντας μέσα σε ένα μήνα πάνω από τριάντα επιθέσεις. Περισσότερες, δηλαδή, απ' όσες είχαν πραγματοποιηθεί ολόκληρη την προηγούμενη χρονιά. Η γερμανική κοινωνία εμφανίστηκε στην πλειοψηφία της «συγκλονισμένη» από την «ακροδεξιά βία». Κάποια κομμάτια της κατέβηκαν σε πορείες υπεράσπισης της κουλτούρας της φιλοξενίας (Willkommenskultur) και συμμετείχαν σε συναυλίες που οργάνωσαν δήμοι, συνδικάτα και λοιπές δημοκρατικές δυνάμεις, ενώ μετά από μερικές μέρες «αντιρατσιστικών αθλοπαιδιών», όλοι επέστρεψαν στην καθημερινότητά τους. Λογικό. Αυτά είναι πράγματα που έχουν ξανασυμβεί στη γερμανική κοινωνία (όχι δεν εννοούμε τη Νύχτα των Κρυστάλλων το μακρινό 1938). Να αναφέρουμε μόνο το πογκρόμ στο Ροστόκ το 1992 που προκάλεσε τεράστια πολιτική αμηχανία στους αντιφασιστικούς κύκλους της εποχής κι εξακολουθεί μέχρι σήμερα να προβληματίζει.⁵

Ουσιαστικά, οι δολοφονίες και οι εξυλοδαρμοί μεταναστών, όπως και οι εμπρηστικές επιθέσεις σε σπίτια μεταναστών δεν έλειψαν ποτέ από την πτώση του Τείχους και μέχρι σήμερα. Και φυσικά τίποτε απ' όλα αυτά δεν θα μπορούσε να συμβεί αν δεν ήταν δεδομένη η στήριξη από τον κρατικό μηχανισμό. Τα περί «όχλου» που δρα ανεξέλεγκτα κι αυτόνομα μόνο ως αστείο θα μπορούσε να τα εκλάβει κανείς. Όπως φάνηκε στο πρόσφατο πογκρόμ στο Κέμνιτς, κι όπως με μαθηματική ακρίβεια επαναλαμβάνεται σε κάθε παρόμοια συνθήκη μέσα στις δεκαετίες, είναι οι κρατικές υπηρεσίες που καθορίζουν τον τόπο, τον χρόνο και τη διάρκεια ενός πογκρόμ. Κι αν χρειαστεί, λένε κι ένα «ε, δεν έγινε και τίποτα» και πάνε παρακάτω. Κάτι τέτοιο έκανε κι ο πρωθυπουργός της Σαξονίας, Michael Kretschmer, που δήλωσε χωρίς καμία δυσκολία ότι «στο Κέμνιτς δεν υπήρξε κυνήγι μεταναστών, δεν υπήρξε πογκρόμ». Όσο τώρα για το αν το πογκρόμ απασχόλησε τα γερμανικά αφεντικά, οι δηλώσεις που ακολουθούν είναι νομίζουμε κάτι περισσότερο από χαρακτηριστικές. Σύμφωνα με τον Achim Dercks, εκπρόσωπο των γερμανών βιομηχάνων (DIHK),

οι εικόνες (σ.σ, από το πογκρόμ) έχουν πάντα συνέπειες. Είναι πιθανό να τρομοκρατήσουν τους ειδικευμένους εργάτες απ' όλο τον κόσμο που θέλουν να έρθουν στη χώρα μας. (...) Πρέπει να καταστήσουμε σαφές ότι ο δεξιός εξ-

τρεμισμός δεν βλάπτει μόνο την εικόνα της Γερμανίας σε ολόκληρο τον κόσμο. Βάζει επίσης σε κίνδυνο το οικονομικό μας μοντέλο, το οποίο επιβιώνει χάρη στην αναγνώριση των προϊόντων made in Germany, καθώς και χάρη στην πολιτική σταθερότητα και τις αξίες της οικονομίας της αγοράς.⁶

Και ο πρόεδρος της Εμπορικής Ένωσης Γερμανίας, Josef Sanktjohanser, έκρουε τον κώδωνα του κινδύνου σε γράμμα που έστειλε στην καγκελάρια Μέρκελ με τα εξής λόγια: «Όλοι εκείνοι που διατάρασσουν την εικόνα μιας ανεκτικής Γερμανίας, θέτουν σοβαρά σε κίνδυνο τη συμβίωση και την οικονομική μας θέση».

Όπως πολύ σωστά υποψιάζεται ο υπομονετικός αναγνώστης που έφτασε μέχρι αυτό το σημείο, τα γερμανικά αφεντικά δεν έγιναν ξαφνικά αντιφασίστες και αντιρατσιστές. Ούτε τους έπιασε καμιά πρεμούρα με τη σωματική ακεραιότητα των μεταναστών. Το είδαμε και παραπάνω: εκείνο που τους κόφτει είναι η εξασφάλιση τεράστιων ποσοτήτων εργατικής δύναμης. Τι καταλαβαίνουμε δηλαδή με όλα αυτά; Ότι τα αφεντικά κι οι πολιτικοί τους προϊστάμενοι δεν έχουν ιδεολογικά, αλλά ξεκάθαρα υλικά κίνητρα που συμπυκνώνονται στην εξής απλή κι όμως τόσο σύνθετη επιδίωξη: την ομαλή λειτουργία του εγχώριου καπιταλισμού. Σαν να λέμε, μπορούν να είναι φασίστες και ρατσιστές με τη βούλα, χωρίς όμως αυτό απαραίτητα να σημαίνει ότι είναι τίποτα μισότρελοι που θα τίνιζαν τα πάντα στον αέρα. Για του λόγου το αληθές, ας κάνουμε μια αναφορά στον σημερινό υπουργό Εσωτερικών της Γερμανίας. Ο κύριος Ζέεχοφερ, λοιπόν, ο οποίος όπου σταθεί κι όπου βρεθεί διατείνεται ότι οι μετανάστες πάνε στη χώρα του για «ασυλοτουρισμό», θα μπορούσε να χαρακτηριστεί από παλαβός χιτλερικός μέχρι αδιόρθωτος γραφικός. Πρόσφατα, άλλωστε, μας ενημέρωσε ότι την ημέρα των 69 γενεθλίων του που γιόρτασε φέτος το καλοκαίρι ήταν πολύ χαρούμενος γιατί την ίδια εκείνη μέρα είχαν γίνει 69 απελάσεις μεταναστών από τη Γερμανία... Επίσης, όμως, πρόσφατα ο Ζέεχοφερ συμφώνησε ότι πρέπει να ξεκινήσει ο διάλογος προκειμένου να γίνουν ορισμένες αλλαγές στο νομοθετικό πλαίσιο, με στόχο να διευκολυνθεί η παραμονή ορισμένων κατηγοριών μεταναστών (μαθητευόμενων ή έμπειρων τεχνητών), όπως από καιρό ζητάνε τα γερμανικά αφεντικά. Τα κίνητρα είναι υλικά, δεν είπαμε;

Πριν κλείσουμε, θα επιμείνουμε για λίγο ακόμη σε αυτό το σημείο. Όλα όσα είδαμε (και εξακολουθούμε να βλέπουμε) να εξελίσσονται από το Αιγαίο και τον Έβρο μέχρι τον Ρήνο δεν είναι διαδοχικές στιγμές ενός ανθρώπινου δράματος. Είναι η διαχείριση των μεταναστών σε μαζική κλίμακα· είναι η διαδικασία φτιαξίματος ενός κομματιού του πάτου της εργατικής τάξης των διαφόρων χωρών της ΕΕ στη συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Μια διαδικασία που δεν μπορεί να γίνει ορατή όσο την κοιτάει κανείς μέσα από τα αδιαφοροποίητα γυαλιά της

Ζέεχοφερ και Μέρκελ είναι αυτό που λέμε «ωραία παρέα». Τώρα μάλιστα που το κόμμα του πρώτου, το CSU, έφαγε τα μούτρα του στις πρόσφατες εκλογές στη Βαυαρία προτείνομε στην κυρία Άνγκελα να τον σουτάρει μια ώρα αρχύτερα από τον κυβερνητικό συνασπισμό και να τον στείλει σε εμάς εδώ κάτω. Είπαμε, είμαστε καλά παιδιά.

«προσφυγικής κρίσης» και του «ρατσιστικού όχλου» που φοράει η κυρίαρχη αφήγηση. Τώρα το πόσο και για πόσο διάστημα τελικά θα μείνουν σε ελληνικό έδαφος, το πόσοι θα καταφέρουν να φτάσουν στη Γερμανία, το ποια ακριβώς θα είναι η θέση τους στον καταμερισμό της εργασίας της κάθε χώρας, δεν μπορεί κανείς να το προεξοφλήσει. Κι ούτε είναι αυτό το ζητούμενο. Γνωρίζουμε, βέβαια, πολύ καλά ότι πίσω από τους αριθμούς κρύβονται ανθρώπινες διαδρομές και ιστορίες· ότι το αν κάποιος θα μείνει για ένα χρόνο ή για όλη του τη ζωή σε ένα μέρος έχει μεγάλη σημασία για τον ίδιο και τους οικείους· πόσο μάλλον αν αυτή η παραμονή περιλαμβάνει και διαστήματα διαμονής σε στρατόπεδα συγκέντρωσης. Αντίστοιχα, γνωρίζουμε ότι οι συνθήκες εργασίας του, το αν έχει χαρτιά ή όχι, το αν είναι αναγκασμένος να στελεχώνει τις κατώτερες κλίμα-

κες του λεγόμενου παράνομου κεφαλαίου, αποτελούν παράγοντες που σε μεγάλο βαθμό ορίζουν όχι μόνο το αν θα καταφέρει κανείς να επιβιώσει σε μια ταξική κοινωνία αλλά και με ποιο τρόπο θα το πετύχει. Σε καμία περίπτωση δεν υποτιμάμε την ανθρώπινη κατάσταση· επιλέγουμε, ωστόσο, να βάζουμε στο επίκεντρο τον ταξικό χαρακτήρα για λόγους αυτοπροστασίας. Γιατί αλλιώς θα μιλάμε με τη γλώσσα του κράτους και θα αναπαράγουμε τα χιλιάδες ψευδοδιλήμματα που με τόση άνεση μάς πετάει διαρκώς στα μούτρα.

1. Να διευκρινίσουμε εδώ ότι η κυρία Μέρκελ δεν είναι πρόσωπο, αλλά ιδιότητα. Γι' αυτό κι ό,τι λέμε δεν την αφορά ως άτομο, αλλά λόγω της θέσης της. Καλό είναι να τα ξεκαθαρίζουμε αυτά, μιας και ζούμε στη χώρα όπου ο

Σόιμπλε εξακολουθεί να θεωρείται η προσωποποίηση του βελζεβούλ.

2. «Wollseifer: «Το να είσαι πρόσφυγας δεν είναι επάγγελμα» («Wollseifer: Flüchtling ist kein Beruf»), *Deutsche Handwerks Zeitung*, 02/02/15.

3. Marie Rövekamp, «Πώς τα ομοσπονδιακά κρατίδια διατίθενται να ενισχύσουν τη μετανάστευση. Η προσφυγική κρίση ως ευκαιρία» («Wie die Bundesländer Zuwanderung fördern wollen. Die Flüchtlingskrise als Chance»), *Der Tagesspiegel*, 06/11/16.

4. Thomas Gutschker, «Πρόσφυγες: ποιος έρχεται στη χώρα μας;» («Flüchtlinge: Wer kommt da eigentlich zu uns?»), *FAZ*, 21/09/15.

5. Σχετικά με το πογκρόμ στο Ροστόκ, βλέπε το κείμενο «Η επανένωση του ρατσισμού», *antifa* #36, 4/2013.

6. «Η ακροδεξιά βία βάζει σε κίνδυνο το οικονομικό μας μοντέλο» («Rechtsextremismus gefährdet unser Wirtschaftsmodell»), *Die Zeit*, 17/09/18.

ΕΔΩ ΜΑΣ ΚΥΒΕΡΝΑΕΙ Ο ΦΛΑΜΠΟΥΡΑΡΗΣ, Ο ΟΘΩΝΑΣ ΘΑ ΜΑΣ ΠΕΙΡΑΞΕΙ;

Δεν καταλαβαίνουμε γιατί ο κύριος Ζέεχοφερ είναι τόσο αυστηρός μαζί μας και γιατί πριν από μερικές ημέρες είπε πως αν μας κυβερνάγανε ακόμα τα δισέγγονα του Όθωνα, θα ήταν καλύτερα τα πράγματα. Τι να σας πούμε, κύριε υπουργέ; Εμείς ανοιχτοί άνθρωποι είμαστε, τις προκλήσεις και τις συγκινήσεις τις κυνηγάμε στη ζωή· πόσο μάλλον σε αυτές τις περιόδους της πολιτικής ρευστότητας και της γενικευμένης αβεβαιότητας. Κανένα πρόβλημα δεν έχουμε με τους Βαυαρούς και γενικά μας αρέσει να δοκιμάζουμε καινούρια πράγματα. Άλλωστε ποιος πίστευε το 2015 ότι θα ψηφίζαμε το πιο ακροαρισμένο κόμμα και θα βγάγαμε την πιο επαναστατική κυβέρνηση όλων των εποχών;

Όσο και να σας εκνευρίζουμε, πάντως, πρέπει να μας αναγνωρίσετε ότι εμείς προνοήσαμε, κάναμε σωστές επιλογές, δεν παραδοθήκαμε στις σειρήνες του λαϊκισμού και αποδείξαμε, βρε αδερφέ, ότι έχουμε καρδιά. Παρ' όλη την κρίση και την καταραμένη μας φτώχεια, ούτε την ανθρωπιά μας χάσαμε ούτε το αίσθημα της δικαιοσύνης επιτρέψαμε να ατονήσει· και τους «πρόσφυγες» τους βοηθήσαμε, και τους «οπαδούς του ναζισμού» τους στείλαμε στο δικαστήριο. Εδώ και τρία χρόνια δεν έχουμε πάρει ανάσα. Μαζί με τους ήρωες του λιμενικού και της αστυνομίας σώζουμε ζωές στο Αιγαίο, μαζί με τον στρατό και τις ΜΚΟ μοιράζουμε κουβέρτες και κάνουμε μαθήματα σε «απροστάτευτους πληθυσμούς», μαζί με τους αριστερούς δι-

κηγόρους και δημοσιογράφους αποκαλύπτουμε στις δικαστικές αίθουσες όλη την αλήθεια για την «εγκληματική οργάνωση» Χρυσή Αυγή. Ποιος μπορεί να συγκριθεί μαζί μας; Ποιος έχει να επιδείξει τέτοια και τόση δράση; Εμείς το επαναστατικό κίνημα το κάναμε κυβέρνηση και τον φασισμό τον ξεριζώσαμε από αυτά τα χώματα.

Εμείς κάναμε το σωστό και γι' αυτό θα έπρεπε όχι μόνο να πάρουμε το Νόμπελ, αλλά και να ανακηρυχθούμε μνημείο παγκόσμιας κληρονομιάς. Να έρχονται οι επιστήμονες και να μας μελετάνε, να συντάσσονται διατριβές επί διατριβών για το πώς περιβάλλον (ήλιος, θάλασσα, κλπ) και κληρονομικότητα (προδιάθεση στη φιλοξενία, τη φιλανθρωπία, κλπ) αλληλεπιδρούν και διαμορφώνουν τον ανθρωπότητα που συναντάται στις εσχατιές της βαλκανικής χερσονήσου κατά την πρώιμη συριζαϊκή εποχή. Να μελετάνε έστω το πώς γίνεται η διαχείριση των μεταναστών που έρχονται από τις εμπόλεμες ζώνες της Μέσης Ανατολής και της Ασίας και με τον ένα ή τον άλλο τρόπο εμπλέκει ευρύτατα κομμάτια της ελληνικής κοινωνίας να βαφτίζεται γενικά κι αφηρημένα αντιμετώπιση της «προσφυγικής κρίσης».

Κύριε Ζέεχοφερ, τώρα που το κόμμα σας γκεμετσοακίστηκε στις εκλογές στη Βαυαρία και οι εσωκομματικοί σας αντίπαλοι ζητάνε το κεφαλάκι σας στο πιάτο, μήπως να το ξανασκεφτείτε και να μας εκτιμήσετε λίγο παραπάνω; Εμείς εδώ κάτω είμαστε ειδήμονες στο κολύμπι στα θολά νερά της πολιτικής αστάθειας, οπότε οι εμπειρίες και οι ικανότητές μας μπορούν να σας φανούν χρήσιμες με τρόπους που ούτε καν τους φαντάζεστε.